

ELŐFIZETÉS

HELYBEN:
 Egy évre 24 korona
 Egy hónapra 2 korona

VIDÉKEN:
 Egy évre 28 korona
 Egy hónapra 2 k. 40 f

HIRDETÉSEK.
 A hirdetés első sorát naponta 30 fillér
 minden következő napnál 16 fillér

Nyitási díj 20 fillér

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI NAPILAP.

SZERKESZTŐSÉG:

Aradi és csanádi egyesület
 vasutak palotájában.
 TELEFON-SZÁM: 132

KIADÓHVATAL:

Aradi Nyomda Részvény-
 Társaság.
 József főherceg-ut 22. sz.
 TELEFON-SZÁM: 151

Arad, 1908.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
 STAUBER JÓZSEF.

Szerda, március 18.

Mai számunk főbb közleményei:

- Vezércikk: Az utolsó obstrukció.
- Zárszó előtt.
- Iparfejlesztés, Inasvédelem, Inasotthon.
- A folyószó hangulatai.
- A létezámmemelés.
- A parasztkirály pöre.
- Nyolcvan milliós vasúti beruházás.
- A pincériány szerelme.
- Elitelték az apja helyett.
- Ahol mulatnak.
- Az áprilisi esküdtek.
- A női véderőtörvény.
- Tárca: Felnőtt emberek. Irta: Henri Lavedan.

Az utolsó obstrukció.

Arad, március 17.

A házszabályrevízió általános vitáját befejezték. Még hátravannak a záróbeszéd, amelyek azonban már nem változtathatók a javaslat biztos sorsán. Egy kis mesterkedéssel azok számát is megnyesték; azoknak a képviselőknek, akik nem magyarul irták alá a határozati javaslatokat, nem adták meg a zárszó jogát. Igazán fölösleges volt ez a türelmetlenségre valló trükk, hiszen, ha egy-két záróbeszéddel később, a házszabályrevízió csak meglelt volna.

És ezzel kivész a magyar képviselőházból egy daliás szokás. Az obstrukció. Nehéz lesz eleinte meglelni nélküle, oly annyira otthonossá lett a parlamentben. Az elsőnél megrökönyödtünk, a másodikat már nyugodtabban vettük, utóbb azután egészen elveszett az érzékünk vele szemben.

Utóbb már meg se tudtuk különböztetni a rendes képviselőházi tárgyalást az obstrukciótól. Talán azért is sikerült olyan könnyen kipusztítani, mert az összes fogásai oly annyira elkoptak, elavultak. A jegyzőkönyvi viták, amelyeket egy-egy helytelenül alkalmazott „miszerint“ okából órák-hosszat bonyolítottak, a beszéd fonálán fölolvastott biblia és egyéb szórakoztató ügyek, a technikázásnak módjai és a határozati javaslatok halmozása; mindez csak addig tudott hatni, hivatkozni, amíg valamelyest új volt. S hiába születtek új vitarendezők, az obstrukciónak új formát nem tudtak himezni. S igazuk van azoknak, akik azt mondják, hogy csak az az obstrukció tud sikert elérni, amelyet a közvélemény szimpatiaja kísér. S ez a közvélemény mindennek fölött azt várja az obstrukciótól, hogy mulattassa. Mihelyt szürkévé válik, elfordul tőle.

Most vége lesz. Csunya, hebehurgya szokás volt, amelyet nincs ok sajnálni. Csak vissza kell gondolni az exlex időkre, azoknak milliókba gördülő kárára, a megbénult gazdasági életre, — hogy az ember soha vissza ne kívánja. S ha még kifizették volna magukat ezek az obstrukciók! De a visszatartott katonák szenvedéseiről, az elmaradt nemzeti munkáért és egyéb veszteségeikért az ország nem kapott egyéb kárpótlást, mint — a koalíciós kormányt. Ezért igazán nem volt érdemes.

Könnyű szívvel, szomorúság nélkül válunk meg az obstrukciótól mi is, noha

nem állunk egy nézetten azokkal, akik a házszabályrevíziót ma ép úgy helyeslik, mint néhány év előtt az obstrukciót. Apagyilkosság történik ezzel, hiszen az obstrukciót azok végzik ki, akik mindent, mindent az obstrukciónak köszönhetnek; de a bűnös apa pusztulását akkor se lehet sajnálni, ha az erkölcsi igazságszolgáltatás a fiával pusztítja ki. De egy gondolatra a bucsuzásnál meg kell állnunk.

Nagy, megdöbbentően nagy erkölcsi felelősséget vettek magukra, akik a házszabályrevíziót a valósághoz segítették. Valaha ők mondták, hogy az obstrukciót azért nem szabad lehetetlenné tenni, mert ezzel Magyarországot kezébe adnák a törvénytelen kormányzásra hajlandó, erőszakosan teremtett többségre támaszkodó felsőbb hatalomnak. Mentse meg az isten őket, meg a nemzetet is attól, hogy a maguk jóslása, aggodalma valaha igazságnak bizonyuljon. Azok a felsőbb hatalmak ma se viseltetnek több jóakarattal a magyarok iránt, nagyobb tisztelettel az alkotmányossal szemben, mint azelőtt. Igaz, hogy most nincsenek olyan törekvések, amelyekkel szemben a felsőbb hatalomnak erőszakra, törvénytartozásra szüksége volna. De nem lehetnek?

De valami egyéb is jár ezzel. Az alkotásokra, korszakújító reformokra váró kormányoknak az eddig megnyilatkozott türelmetlenséggel, sürgetésekkel szemben az volt a mentsége, hogy az örökös obstrukció miatt nem tudnak komoly munkát vé-

Felnőtt emberek.

Irta: Henri Lavedan.

- Jeanette: 9 éves.
- Susanne: 10 éves.
- Lili: 8 éves.
- A miss: 30 éves.
- A gouvernante: 35 éves.

(Történik egy kastély parkjában szép emberben. A miss és a gouvernante kézimunkán dolgoznak, néhány lépésnyire tőlük ül a három kis leány.)

Susanne: Hát jó, nem bánom, játszunk. Igen?

Jeanette: Jó. Akkor vendégeskedés is lesz?

Susanne: Hogyan. De ki nek a jourja lesz?

Lili: Az anyám. Nálam lesz jour.

Jeanette: Oh! Mi jut eszedbe! Hogyisne, majd! Nálam lesz jour.

Susanne: Na ne veszekedjétek mindjárt.

Mindegyikre rákerül a sor ugyis. Kézdeni pedig én fogom. Na, ki jön hozzám látogatásba először?

Lili: Én.

Jeanette: Te? Hát mondjuk, hogy te már előbb jöttél és nálam ragadtál, mint valami kullancs. Te pedig, Lili, várj addig, amíg mi jól bent leszünk a beszélgetésben és aztán vonj be.

Lili: Hát akkor nekem most megint ki kell mennem az előszobába?

Susanne: Persze. No menj! (Jeanettehez)

És mi? Miről beszélünk, mikor ő jön?

Jeanette: Hát miről?

Susanne: Talán a tésztákról?

Jeanette: Nem bánom. Jó, beszéljünk a tésztákról.

Susanne (pózoval): És milyen tésztákat szeret ön küldöcsön, asszonyom?

Jeanette: A tejszínes indiánert, asszonyom.

Lili: Jöhetek már?

Susanne: Mindjárt, mindjárt! Várj még egy keveset.

Jeanette: Hiszen még nem is beszéltünk!

(Susannehez): És szeretem még a puncs-tortát is.

Susanne (fontoskodva): Nekem, asszonyom, sajnos, a doktorom eltiltotta a puncs-tortát. Tudja, a csuszom miatt. Az az ostoba csusz...

Lili: Lshet már?

Susanne: Igen. Most jöhetsz. De mi akarsz lenni. öreg hölgy, vagy fiatal?

Lili: Öreg. Természetesen, egy öreg hölgy.

Susanne: Hát légy akkor Hippolite asszony. Jó?

Lili (zangosán nevetve): Jó! Hát jó napot hölgyeim!

Jeanette: Ne neved! Ha csacsí vagy, akkor nem lehet semmi okosat se játszani.

Susanne: Hát nevetnek akkor, ha egy látogató jön? Mondd!

Lili (még mindig nevetve): Jó napot hölgyeim!

Susanne: Menj! Veled nem lehet játszani. Igazán olyan gyerekes vagy.

Lili: Hát tudjátok, én inkább szeretnék az a hölgy lenni, aki már itt van, az a másik,

aki jön, nagyon nehéz nekem. Éa még kicsi vagyok.

Jeanette: Hát jó. Leszek én az, aki jön.

Susanne: Na az szép lesz. Különbömbánom is én! (Jeanettehez): Oh be kedves öntől asszonyom, hogy ebben a csuf időben eljött hozzám.

Lili: Hiszen nincs is csuf idő! Süt a nap.

Susanne: Azt nélkülöd is tudjuk! Butácska. Csak úgy vesszük, hogy rossz idő van: az hozzátartozik a látogatásdhoz. Hát nem érted? Szép időben az ember a Boisba megy, nem pedig látogatásba.

Jeanette: Ez a Lili igazán nagyon korlátolt. Nem ért meg semmit magától. Borzasztó!

Susanne: Mit csinál az ön kedves férje, asszonyom?

Jeanette: Az aktuális politika mostanában nagyon kimerítette szegényt. És hogy van ön, kedvesem?

Susanne: Na úgy, valahogy...

Jeanette: És a kicsinyek?

Susanne: Ah, ugyan kérem, ne is beszéljen róruk! A vidéki levegő egészen enerválja őket. Nem bírok velük.

Jeanette: Épen így vagyok én is az enyéimekkel, édesem. Valóságos kis ördögök.

Lili: Oh, az én kis Lillim egészen más. Már az összes szünidei feladványaival elkészült. Olyan édes kis jószág!

Susanne: No ugyan te hallgass, te kis boldi! Hát miért beszélsz magadról?

Még az en használ, ha a külső és belső okok egész tömegét felfedjük, amik a műhelyeket ma-holnap a tönk szélére juttatják, ha nem lesz bennünk elég erő, elég akarat és kitartás a javítás helyes útját-módját megtalálni.

És ha tudjuk azt, hogy a sok ezer kézműves jó vagy balsorsa a nemzeti erőnek vagy elernyedésnek hőmérője: akkor azt is tudnunk kell, hogy ennek az osztálynak sorsa szorosan összefügg nemzeti létünk anyagi és szellemi emelkedésével, esetleg dekadenciájával.

Ebből az egyedül helyes szempontból tekintve az ügyet, az iparososztály megmentését magyar társadalmi kérdéssé kell tenni.

Magyar nemzeti, állami érdek az, hogy sok százezer értelmes, fő, hazafias lélek és dolgos kéz járuljon nemzeti fajsúlyunk emeléséhez.

Ezt a kérdést a magasan állóknak és az alul vergődő millióknak egyaránt magáévá kell tenniük.

Az egész nemzetnek közre kell munkálnia abban, hogy kiépüljön egy értelmes, hazafias, kötelességtudó és kötelességteljesítő kézműves osztály, mely a társadalomnak erős gerincét fogja képezni. Azt, amelyhez aztán a nagyok felülről lefelé, az alsók meg fölfelé szervesen hozzákapcsolódnak és ekként fogják megalkotni az eleven, erős, mozgékony egységes magyar nemzet szervezetét.

Ezt a feladatot pedig az alapozással kell megkezdőnünk.

Ami elvesztettünk a nagyoknál, szerezzük vissza a kicsinyeknél!

A vénhedt, korhadó erdőt fiatal életerős csemetékkel kell restaurálni, ha kell: újra teremteni.

Ezt a munkát az inasvédelem, az inasok képzés, oktatás és nevelés ügyének társadalmi uton leendő propagálásával lehet és kell is elvégeznünk.

Az ügy aktuálissá vált: foglalkoznunk kell azszal.

A dolog megvilágítása céljából szükségesnek látom idézni Apponyi Albert gróf közoktatásiügyi miniszternek az 1908. évi állami költségvetéséhez fűzött indoklásának egy igen kiemelkedő részletét: „megfelelő segítséggel előmozdítani kívánom néhány nagyobb vidéki városban oly rendszeres tanoncotthonoknak szervezését, melyekben a tanoncok lakást és ételmezést nyerjenek és gondos felügyelet mellett jelentékenyebb ipari műhelyekben nyerik gyakorlati kiképzetésüket. Ezen intézmény létesítésében számítok a városok áldozatkészségére és a társadalom érdeklő támogatására.

Apponyi miniszternek meleg szívből és az iparososztály iránt táplált érdeklődéséből fakadt ez az intézkedés, melynek célja: a serdülő iparos ifjúság lelkében meggyökereztetni a hazá iránti szeretetet, az erkölcsös életre való előkészítést, a munka megbecsülését, a hivatás benső érzetét. És mindezt azért, hogy az iparos ifjúság szívből-lelkben megnemesedve, tudásban megerősödve kamatozó tőkésévé válják a nemzet anyagi és szellemi boldogulásának.

Magyát fogja képezni ez az otthon annak a jövőnek, mikor a lélekben megnemesedett ifjúság elhagyja az iskolát és nem fog attól egészen elszakadni, hanem legénysorban is örömmel fogja abban lelki fölépülésének műhelyét, kohóját látni és ahhoz kapcsolódva fogja továbbképzésében az eszközöket keresni és megtalálni.

És ha ez az intézmény szélesebb körű elterjedést nyerhet; ha a társadalom faktora, —

megértve a miniszter nemes intencióit — az állami támogatást saját erkölcsi és anyagi hozzájárulásukkal is fokozni fogják; ha az iskolák a hasznos ismeretterjesztő tanításhoz szükséges eszközökkel el lesznek látva; ha az otthonok alkalmas épületekben lesznek elhelyezve; ha azok megfelelő könyvtárral és hasznos szórakoztató eszközökkel fel lesznek szerelve: biztos vagyok abban, hogy a segédmunkások is ebben az otthonban lelki szükségleteik kielégítését megkapván, erősen hozzá fognak kapcsolódni az intézményhez és nem fognak sívárjelszavak után törtetni.

Az otthon intézmény ügyét az iparosok országos értekezlete nagy rokonszenvvel fogadták. Ok maguk belátják, hogy jobb tanulási elemhez csak akkor juthatnak, ha lelkiileg is értékesebb ifjúság fogja keresni életpályáját a műhelyekben.

Mi a mester k vagy egyáltalában nem kapnak tanoncokul jobb elemet, vagy ha kapnak is, azok ellátásáról és erkölcsi vezetéséről nem tudnak kellő módon gondoskodni.

Mondjuk meg nyíltan, hogy ma a tanonc nem áll a mester befolyása alatt. Kisiklott a mester kezéből és sajnos, ellenséges indulattal nézi gazdáját.

Ezen az áldatlan állapoton lesz hivatva javítani a rendszeres tanonc-otthon.

Ezt a kérdést évek óta napirenden tartom. Hála a jó sorsnak, most már teljes bizalommal nézek a jövő elé.

Mióta a Országos Gyermekevédő Liga megkezdte nálunk üdvös munkásságát s azáltal, hogy az inasvédelem ügyét is szervesen beillesztette programjába, az üdvös eszme a megtestesülés útján halad. Rövid idő alatt Nagyváradon, Kolozsvárt és Szegeden már szervezve van az otthon ügye. Ezek a városok gondoskodtak alkalmas helyiségekről. A többit a Liga adja meg a kormány támogatásával.

Bátran mondhatom, hogy kevés társadalmi kérdés tudott oly széleskörű érdeklődést, oly meleg rokonszenvet fölkelteni, mint az inasvédelem ügye.

Százötvenezer ifju megmentéséről van szó; többről: a kisipar talpraállításáról és arról, hogy a magyar nemzetnek ezt a nagy tőkét megmentsük a pusztulástól.

Tudom, hogy Arad polgári társadalma nem fog soká késni a hívó szóra sorakozódnival s bizony hiszem, hogy itt is megalkotjuk az otthon-intézményt.

A kormányon, a Ligan és rajtam nem fog mulni a legmesszebbmenő támogatás, közremunkálás. Azért kérem: *adja ide a törvényhatóság segítő kezét, a társadalom meleg szívéét és az ügy csakhamar megvalósul.*

A delegáció határozatának szentesítése. *Bécsből táviratozzák: A hivatalos Wiener Zeitung közlése a szentesített delegációs határozatokat.*

Egy kis tévedés. Budapesti tudósítónk táviratozza: A bankbizottság csütörtök délutáni ülésére a bizottság elnöke, *Batthyány Tivadar* gróf a meghívókat ezzel a címmel bocsátotta ki: „az önálló nemzeti bank tanulmányozására kiküldött bizottság”. Ez az ártatlan és igazán semmitmondó cím is megütközést keltett az alkotmánypárt körében. A *Magyar Hírlap*, a párt orgánuma mai számában csodálkozását fejezi ki az elnök ezen eljárásán és azt mondja, fel kell tételni, hogy *tévedés történt*. Az alkotmánypártiak ijedelme egészen felesleges, hiszen a bizottság tudvalevőleg oly ügyesen van összeállítva, hogy többségben vannak benne a közös bank hívei.

A folyosó hangulatai.

A horvátok — El vagyunk veszve! — Kossuth Lajos halálának évfordulója. — A bankbizottság készülődik. — Wekerle és a korcsmárosok.

— Az Aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 17.

A horvátokat mára várták a parlamentbe, de nem jöttek meg. A koalíció Zágrábban csütörtökön nagy plenáris értekezletet tart s ezután jönnek csak Budapestra. Szombaton azonban már részt vesznek a házszabályrevízió vitájában.

Egy bécsi lap azt a zágrábi információját közölte, hogy a kormány már rég visszavonta volna a horvát konfliktus magyát, a szolgálati pragmatikát, ha találna erre alkalmas módot. *Josipovich* Géza horvát miniszter erről így nyilatkozott:

— Szó sincs róla. A szolgálati pragmatikát egyáltalán nem vonjuk vissza. Nem azért, mert hibás intézkedésnek tartjuk ugyan, hanem álszeméremből görcsösen ragaszkodunk hozzá és mert jogos, méltányos és helyes.

Folyosói hírek után a horvátok visszaérkezésével egész nyíltan kifejezésre jut a nemzetiségiek és a horvátok között a fegyverbarátság.

*

Kedvellen arccal járnak a folyosón a függetlenségi párt március ünneptől: ünnepelt tagjai. Egyik se hozott jó hírt a kerületéből. Ahol még egységes és intakt a pártja, ott is már sok az elégedetlen.

— *Ügyes ellenzéki fogás vagy még egy baklövés tőlünk és minden elveszett!* — mondta ma délelőtt a párt egyik tekintélyes tagja.

Most azon tűnődnek, micsoda baklövés pukkanhat el a legközelebbi jövőben.

*

Pánteken nem lesz ülés, Kossuth Lajos halálának évfordulója miatt. Erre a szomorú alkalomra a függetlenségi párt is, a balpárt is erősen készülődik és féltékenyen magának követeli a gyász jogát. Mind a két párt kivonul a temetőbe és lakomát is rendez. De aszent halottnak ez egészen mindögy: a halottak türelmesek...

*

Beszélnék a bankbizottság holnapi üléséről is. Állítólag azszal kezdődik, hogy az önálló bank és a közös jegybank hívei keményen összecsapnak. A képviselőház azszal küldte ki *Wekerle* Sándor indítványára a bizottságot, hogy a bankkérdést tanulmányozza. A bizottság elnöke erre meghívót adott ki, amelyben felruházta magát az „önálló nemzeti jegybank előkészítésére” kiküldött bizottság címevel. A 67-es tagok most ezt akarják számon kérni gróf *Batthyány Tivadartól*.

Egyébként a bizottság néhány tagját, *Földes* Bélát, *Eber* Antalt és másokat igen meglepte az a nyilatkozat, amelyet nemrégiben *Holló* Lajos, a bizottság előadója tett a munkatervről.

— Ha csakugyan technikai külsőségekbe akar belemenni a bizottság, — mondták — kilépünk. Nem akarunk nevetségessé válni.

*

Hock János ma szabadkai korcsmáros-deputációt vezetett *Wekerle* hűs, mely azt kérte, hogy kerlatozza a pénzügyminiszter az italmérségi engedélyek kiadását s apassza meg a többit is. *Wekerle* természetesen mindent megígért s a korcsmárosok, akiknek szónoka kerrek féltetés beszédet vágott ki, lelkesen élje-

nezték. Mikor távozott a deputáció, Hock János ravasz mosolygással odafordult a kercesmárosokhoz:

— Aztán nem kell ám mindent szőszereint venni, ahogy a miniszterek mondják! — mondta.

— Akkor minek győitünk? — kérdezte az egyik kercesmáros.

Hát nincs igaza?

A létszámemelés.

Hetvenezer ember.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

Nemrég nyilvánosságra kerültek a *N. Fr. Presse* útján az új véderőtörvény rendelkezései. Egy bécsi kormányparti lap ezzel szemben illetékes helyről azt az információt kapta, hogy az idézett ujság adatai nem felelnek meg a tényeknek. Előszörban valótlannak mondja, hogy az új törvény az évi ujonckontingens nagyságának eldöntését a királyra bizza. Ellenben igaz, hogy a létszámemelést a hadvezetőség még az új véderőtörvény benyújtása előtt, a kétéves katonai szolgálatról függetlenül, átmeneti intézkedés gyanánt akarja a törvényhozástól kérni.

Erre a célra a közös hadsereg részére korekszámban 22.000, a magyar honvédség részére, a honvédtüzérség és a honvéd gépfegyverosztályok fölállítására céljából körülbelül 4000, az osztrák honvédség részére 1903-ban megszavazott és be is sorozott 4500 ujoncon kívül még körülbelül 5000 ujonccal többet kér. Ily módon az átmeneti idő alatt, a kétéves szolgálat bevezetése előtt, a közös hadseregbe 125.000, a magyar honvédségbe körülbelül 17.000, az osztrák honvédségbe 19.500 ujoncot, összesen körülbelül 161.000 ujoncot soroznának.

A létszámemelésen kívül a munkászászlóalj felállítását is tervezik átmeneti intézkedések gyanánt s csak azután akarja a hadvezetőség az új véderőtörvényt életbeléptetni. Az új véderőtörvény a részleges kétéves katonai szolgálaton alapszik. A kétéves szolgálat bevezetéséhez szükséges ujoncok számát általában aképen számítják, hogyha a három éves szolgálatnál az évi ujoncjutalék például 120.000 ember, akkor a kétéves szolgálatnál a létszám föntartására a felével több — 180.000 ujonc kell.

Az átmeneti létszámemelés révén a közös hadseregbe, a hadi tengerészetbe és mind a két honvédségbe évenként összesen körülbelül 161.000 ujoncot soroznának be, még a kétéves szolgálat bevezetése előtt. A kétéves szolgálat bevezetésével ehhez a felét hozzászámítva, 240.000 főnyi ujoncjutalékra volna szükség, de mivel a kétéves katonai szolgálat csak részleges, a szolgálati idő a lovasságnál és a tengerészetnél, valószínűleg a tüzérségnél és a műszaki csapatoknál is, megmarad három év és csak a hadsereg zöme, a gyalogság és a mellékágak legénysége szolgálna két évet. 240.000 helyett az új véderőtörvény körülbelül 200.000 főnyi évi ujoncjutalékot állapít meg, a mai 130.000 főnyivel szemben.

A parasztkirály pöre.

Egy választás epilógusa.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

Rendkívül nagy érdeklődés mellett kezdte meg tárgyalni tegnap délelőtt a nagyváradi kir. törvényszék, mint esküdtbírósg Achim L. András, a csabai parasztkirály bűnügyének tárgyalását. Achimot több rendbeli nyomtatvány útján elkövetett *izgatás és rágalmaszás* elkövetésével vádolja az ügyészség.

A bűnügy előzménye röviden a következő: A koalíciós választások alatt, 1906. év tavaszán Békéscsabán Bakos Máttyás gazdag föld birtokos koalíciós jelölt ellen Achim L. András volt képviselő lépett fel parasztpárti programmal. Ugy a választás előtt, mint utána a két párt között elkeseredett harc volt. Achim András „Paraszt Ujság” címmel lapot indított Békéscsabán, amelyben izzó cikkek jelentek meg az ő neve alatt. Mikor azután Achimot 290 szavazattöbbséggel képviselővé választották, az ellenpárt a mandátumot petícióval támadta meg. A kir. kuria azon az alapon, hogy Achim a cikkekben foglalt állításokkal izgatást követte el és ilyen úton jutott mandátumához, megsemmisítette a választást, Achimot elmarasztalta több mint 12 ezer korona költség megfizetésében és politikai jogainak gyakorlásától egy évre megfosztotta.

Achim András, akit egyszerűen csabai parasztkirálynak neveznek, a nagy tárgyalásra *kétszázfőnyi kísérettel jött át Csabáról.*

A parasztkirály tényleg nem közönséges ember. Daitás, szép férfi napbarnított arccal, nevelő kék szemekkel, értelmes, nagy intelligenciáról tanuskodó tekintettel. Gyönyörű formájú alakjához, széles vállához katonás fegyelemmel simul az ünnepi fekete parasztruha, amelynek fő ékessége a ráncos, fényes csizma és a drága, remekbe készült asztrakan sipka, amely benn a teremben ott fekszik előtte asztalan.

A vádirat felolvasása után elnök a vádlottat hallgatja ki:

— Megértette a vádat?

— Igen!

— Bűnösnek érzi magát?

— Nem vagyok bűnös. Amit irtam, azért helyt fogok állani és tetteiről-tételeire kész vagyok megindokolni, hogy miért irtam. Vannak azonban a felolvasott cikkek között olyanok is, amelyek nem tőlem jelentek meg és pedig a „Vissza népcsalók” és „Hajrá kutyák” című cikkek, amelyeket László Arnold budapesti hírlapíró írt, ezekért nem vállalom a felelősséget, de a többi cikkek szerzőségét és felelősségét elvállalom.

— Miért indította ön meg a „Parasztujsgot”, hogy pártérdekeket szolgáljon?

— Igen, a parasztpárt érdekeit.

— Ön a parasztpárt jelöltje volt, ugy-e, ki volt az ellenfele?

— Bakos Máttyás.

— Milyen párti programmal lépett fel?

— Azt kérem nem lehet tudni, mert a programbeszédemből nem tűnt ki. (Derűtség.) De a koalíció léptette fel.

— Ön az első cikkében szembe állítja az uri osztályt a parasztoztállyal, vagyis a két osztályt úgy van felállítva, mintha mindig harcban állnának egymással.

— Ez Békéscsabán tényleg így van, de ennek a cikknek hát istennek csak helyi vonatkozása van és nem országos.

— Hát ott az urak a parasztot csakugyan elnyomják?

— Igen.

— A parasztpártihoz tartozik-e más ember is?

— Néhány kisiparos és kiskereskedő, a többi kivétel nélkül paraszt. Az egész országban nincsenek olyan speciális viszonyok, mint Csabán.

— Azt is írta, hogy a paraszt az uri osztálynak csak eszköze. Minden izgató állítást csak úgy általánosságban mondott ki, röpködtek a merész kifejezések cikkében és bizony nem csoda, ha ezek a parasztoztalakat az uri osztály ellen gyűlöletre keltették.

— Ez a cikk — válaszolta Achim — a választás hevében, a választás tüzeiben jelent meg. Talán ma nyugodtabb temperamentummal írlek. Ne hagyják figyelmen kívül, hogy én nem vagyok hívatásos ujságíró, az eke szarva mellett nőtettem fel, mint a természet gyermeke és a gondolatomat és azt, ami a nyelvemen van, kimondom. Azért irtam ilyen hangon, mert ha finom tenorban irtam volna, azt a mi népünk ugyse értené meg. Ha pedig a durva hang, a durva tenor bűn, hát én ezt Barabás Bélától és gróf Apponyi Albertitől tanultam, akiktől igen érdekes leveleket tudnék felmutatni. Sajnos, engedtem szavuknak, más-kép nem állanék ma a bíróság előtt.

Elnök: A Vissza népcsalók című cikk szerzőségét nem ismeri el. Az esetre, ha a szerzőség ön ellen mégis bizonyítható volna, kíván valamivel védekezni?

— Nem ismerem el, hogy a cikkben izgatás volna. Vannak cikkek, ha egyes sorait kiszakítjuk, izgatónak látszik, ilyen módon még a bibliában is található izgatást.

Ezután áttértek a tanúk kihallgatásokra. Az első tanu, Teván Adolf nyomdatulajdonos, akinek nyomdájában a „Paraszt Ujság” készült, lényegtelen vallomást tesz.

A második tanu igen érdekes. A neve Boros Mihály, foglalkozása hírlapíró, a parasztpárt volt titkára. A petíció tárgyalásakor közjegyzői nyilatkozatban vállalta magára az izgató cikkek szerzőségét, hogy Achim mandátumát megmentse.

Elnök: Tudja, ki írta a Vissza népcsalók című cikket?

— Körülbelül tudom és állíthatom, hogy László Arnold.

— Akkor miért jelentette ki a Kuria előtt, hogy a cikket Ön írta?

— A pártvezetőség azt mondta, hogy minden eszközt fel kell használni, miszerint Achim a képviselőségben megmaradjon. Én tehát ezt tartottam szem előtt, mikor kiállítottam a közjegyzői nyilatkozatot, hogy a cikket én irtam. Számítottam arra, hogy a Kuria félrevezetéséért el fognak ítélni és megszenvedek, de számítottam arra is, hogy a petíció tárgyalását évekig el tudjuk húzni.

Ezután Várady Zsigmond dr. védő intézett a tanuhoz rendkívül érdekes kérdéseket, amelyekre adott válaszok a vádlottnak nagyon javára szolgálnak.

Boros kihallgatása után felállott Pető Sándor dr. védő és szokatlan előterjesztést tett. A valódiság bizonyítását kérte megengedni. Ez izgatási bűnpörben rendkívüli dolog. Hosszabb beszédében vázolta a békéscsabai viszonyokat és azokat a körülményeket, amelyek érthetővé és indokolttá tették, hogy védenca a személye és becsülete ellen irányzott támadásban úgy védekeznek, ahogy tud. Igazolni kívánja, hogy a Bakos-párt a legképtelenebb rágalmakkal illette Achimot, akiről kortes verseiben így irt:

Véged van már Achim András,
Lehetsz újra tehen kondás.

Egy másik versben:

Aki Bakost nem választja,
Jobb, ha magát felakasztja.

Felolvas és becsatol 26 különböző kortes nótát. Bizonyítani kívánja, hogy Békéscsabán az 1906-iki választás előtt a nép teljesen el volt keseredve, hogy a lakosságot a Népbank bukásával egy millió kétszáz ezer korona kár érte, hogy a kórházban oly botrányos állapotok vannak, hogy a halottról még a ruhát is ellopják, hogy az árvaszéki ülnök elsikkasztotta az árvák pénzét, hogy hatósági közegek kivándorlásra csábítanak. Egész sereg tanut jelent be ennek a ténykörülménynek igazolására.

Váry Albert dr. kir. alügyész minden irányban ellenzi a valóság bizonyításának megengedését.

A tárgyalás még két napig fog eltartani.

A pincérleány szerelme.

Felmentett gyilkos.

— Az Aradi Közlöny távirati értesülése. —

Arad, március 17.

Mint pincérnő szolgált egy kasszal kávéházban öt évvel ezelőtt Gombai Ágnes. Ott ismerkedett meg Maurer Nandor betűszedővel. Megezerettek egymást és közös háztartásra léptek. Egy ideig boldogan éltek egymás oldalán. Egyszerre azonban az eddig józan életű, szorgalmas Maurer megváltozott. Korcsmáználni kezdett és minden keresetét elkártyázta. Napról napra mélyebbre zülött. Végre a leány megunt a zaklatott életet és elhatározta, hogy hazamegy a szüleivel. Amikor Maurer ezt megudta, térdén állva könyörögt a kánynak, hogy ne hagyja el, mert nem tud nélküle élni és megfogadta, hogy visszatér a jó úrra. A leányt meggyőzte a könyörgés és ott maradt. De Maurer nem váltotta be ígéretét, folytatta a léha életet, mire a leány egy napon felpörkölve hagyta őt és Budapestre jött, ahol egy József-körű borozóba pincérnőnek állott be. Egy reggelen betoppant hozzá a züllött legény. Panaszkodott, hogy már hetek óta nincs munkája és támogatást kért addig, amíg alkalmasságtalant talál. A leány, aki még akkor szerette kedvesét, ott tartotta őt magánál, kiruházta, pénzt is adott neki. Maurer végre munkát kapott, de attól fogva feléje sem nézett a leánynak.

— Időközben — mondta Gombai Ágnes a bíróság előtt — arról értesültem, hogy Maurer egy újcai leányt vett feleségül. Nem akartam elhinni, de hogy meggyőződést szerezzek, kutatni kezdtem Maurer lakását. Egy Dávid újcai házban végre rátaláltam. A hír igaz volt. Csak ugyan elvett egy vöröshajú újcai leányt. Egyszerre csak előttem termett Maurer. E pillanatban úgy éreztem, mintha forgott volna velem az egész világ. Hogy aztán mi történt, nem tudom, mert elájultam.

Igy vallott Gombai Ágnes. Az elnök kérdésként elmondta még, hogy a revolvért, melylyel Maurert ezen a végzetes találkozáson agyonlőtte, évekkel ezelőtt vásárolta és mindig magánál hordta.

A bíróság Gombai Ágnest fölmentette az erős felindulásban elkövetett szándékos emberölés vádjától, mert úgy találta, hogy a vádlott zavarodottságában követte el a cselekményt.

Az ügyész felelőszéke a budapesti kir. ítélőtábla Frenreisz István elnöklésével, Haupt Albert bír. előadásában ma foglalkozott a megható tragédiával. A vádat Magyar István dr. főügyészhezettes képviselte, a védelmet Gál Jenő látta el. A tábla helybenhagyta az elsőbíróság ítéletét.

Nyolcvan milliós vasuti beruházás.

Ujabb reformok. — Az aradi üzletvezetőség felterjesztése. — Fatelitő telep Aradon. — Megrövidül az arad-budapesti utazás. — Ujrendszerű sinek. — Kettős vágányok minden vonalon. — Fokozott biztonság.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

Az az óriási terület, melyet ő igazgat, az ország gazdasági életének egyik legjelentősebb teritoriuma s mint mondtuk, első sorban a magyar ipar szénszükségleteinek termőföldje. Így tehát minden egyes vonalhálózat és vasutállomás egyaránt tekintetbe veendő a fejlesztés alkalmával.

Azonban Sztankovics Miklós úgy mint eddig megmutatta, hogy Aradvárosának fejlesztését szíven viseli, a jövőben végrehajtandó munkálatoknál is gondoskodott arról, hogy Arad ismét egy olyan intézménnyel gyarapodjék, amely pénzforgalmi szempontból elsőrangú tényező.

Mint teljesen megbízható forrásból értesülünk, a kormány egy nagyméretű és teljesen modernül berendezett fatelitő telepet létesít. Ezen telep felállítása különben már az 1907. évi XXIX. törvénycikk indoklásában is kilátásba van helyezve. Sok munkást foglalkoztató, nagy forgalmat lebonyolító és így idegeneket is Aradra terelő ipartelepről van szó és ezt minden valószínűség szerint Aradon fogja az államvasutak igazgatósága megépíteni.

Ez is egyik nagyjelentőségű részlete annak a nagystílusú akciónak, amely már részben folyamatban van, de az idén teljes erővel tovább folytatódik s részben 1911-re, részben 1914-re teljes befejezést nyer.

Ezalatt a néhány esztendő alatt, az aradi felvételi épület felépítési és pályaudvar bővítési munkálatait is beszámítva, körülbelül nyolcvan millió koronát ad ki az aradi üzletvezetőség, amelyből Aradra a fatelitő telep létesítése által újabban is tetemes összegek jutnak.

A nyolcvan milliós beruházási terv nagy körvonalait megrajzolta az aradi üzletvezetőség főnökének intenciói szerint az üzletvezetőség műszaki osztálya, ahol serény munka folyik és a személyzet mindennap a hivatalos órákon túl is a munkaszüneti melletti ül és dolgozik.

Az Aradi Közlöny egyik tudósítójának módja volt ezekről a nagyszabású munkálatokról információt szerezni, amelyet az alábbiakban adunk közre:

(Szükséges a reform.)

Az államvasutak továbbfejlesztési programja, melyet az utóbbi évek nagy forgalmi akadályai indítottak meg nagyobb erővel, azon alapszik, hogy a vasut, mint közgazdasági segédesség első sorban is az áruforgalmat bonyolítja le hiánytalanul, pontosan és megbízhatóan. Azért a kocsipark megfelelő kiegészítése mellett arra törekszik a M. Á. V., hogy a vágányok kettősek legyenek, legalább a főbb közlekedési vonalakon, így különösen a nagyobb gabonapiacok, ipari és kereskedelmi gócek mentén. Ezért nemcsak ott építik a második vágányt, ahol gyorsvonatok közlekednek, hanem ott is, ahol az eddigi szomorú tapasztalatok szerint a vágányhiány miatt a fő szállítási szezonban éppen a tömegáruk továbbítása körül mutatkoztak majdnem katasztrófális bajok.

Néhány héttel ezelőtt irtunk kimerítően arról a munkaprogramról, amely az államvasutak aradi üzletvezetőségének területén megvalósításra vár. Elmondottuk, hogy a tavaly megszavazott beruházási hitelből körülbelül huszonnégy millió korona összeget fordít a kereskedelmi kormány az aradi üzletvezetőség rajonjában forgalomfejlesztési célokra.

Az üzletvezető-ég kiváló főnöke, Sztankovics Miklós, akinek csak a legközelebbi napokban fejezte ki a kereskedelmi miniszter teljes elismerését a reformmunkálatok körül szerzett hervadhatlan érdemeiért és ezzel oly kitüntetés érte, amelylyel egy üzletvezetőség sem dicsekedhetik, már akkor kijelentette munkatársunk előtt, hogy:

a megszavazott háromszázmillió korona egy nagy fejlesztési program első részleteinek megvalósítását teszi lehetővé. A M. Á. V. vezetőségének az a célja, hogy a magyar forgalmi viszonyokat rövid időn belül olyan színvonalra emelje, amely a fejlődő iparnak és kereskedelemnek megfelelően. Azt akarja, hogy a magyar államvasut a világ egy vasutja mögött se maradjon el, sőt bármelyikkel büszkén felvehesse a versenyt. Ennek elérésére egy milliárd korona szükséges, amelyet fokozatosan fordít a M. Á. V. az ország érdekében oly hasznos befektetésekre, melyek elől a törvényhozás bizonyára nem fog elzárkózni.

A vasut és forgalomfejlesztés munkálatai tényleg nem is pihennek. A kereskedelmi miniszter felszólítására az összes üzletvezetőségek kidolgozták a beruházási javaslatokat és indokoltan felsorolják azokat a szükségleteket, melyeknek már a legközelebbi öt éven belül multhatatlanul rendelkezésre kell állaniuk, hogy az államvasutak megfelelőhessenek közgazdasági feladataiknak. Sztankovics József államtitkár az 1908. évi XXIX. törvénycikk tárgyalása alkalmával a parlamentben hangsúlyozta is, hogy egyedül az aradi üzletvezetőség területén körülbelül nyolcvan millió koronányi befektetést kell eszközölni. Azóta megtudtuk azt, hogy ez az üzletvezetőség van hivatva arra, hogy a magyar iparnak legelőtbe vágóbb és legkényesebb kérdését: a szén-ellátást, illetve szén-szállítást megjavítsa.

Az állam az aradi üzletvezetőség területén fekvő szénbányákat voszi a maga kezelésébe s ezért nemcsak a bányákat bővíti ki óriási méretekben és gyorsított tempóban, hanem a bányák termékeit az országba széthordó vasuti forgalmi eszközöket is fejleszti, a hálózatokat kiépíti, bővíti.

Ezek a vezetőszemponatok, amelyek szem előtt tartásával elkészítette Sztankovics Miklós üzletvezető azt az építkezési programot, melyet a napokban terjesztett a kereskedelmi miniszter elé.

(Bővül a sínhálózat.)

Az aradi üzletvezetőség területén a felterjesztett javaslat szerint kettős vágány lesz:

1. *A rákos—szajoli vonalon.*
2. *váraljahátság—petrossényi vonalon.*
3. *arad—piskii vonalon.*
4. *szajol—aradi vonalon.*

A rákos—szajoli vonalon a második vágány fektetése már előrehaladott stádiumban van. A földmunkákat tudnillik már tavaly megkezdették és nagy részük befejezése is nyert. Az összes munkálatok valószínűleg 1911-ben készülnek el s akkor fog átadni a forgalomnak.

A váraljahátság—petrossényi vonal nyomjelzési munkálatait már elkészítette az üzletvezetőség s a második vágány tervét a miniszteriumba fel vannak terjesztve. Legközelebb már megtartható lesz a közigazgatási bejárás s a tényleges munka kezdetét veszi. Az építkezés összköltségeire tizenötmillió korona van előirányozva.

(Újrendszerű kettős vágány.)

A második vágány építése ezen a vonalon elűt a sablonos építkezési modortól. Az új vágány nem párhuzamosan fog haladni a régivel, hanem egészen új és különálló trázon fektetik le s az új vonal megfogja kerülni a Banica hegységet. Ezt is 1911-ben adják át a forgalomnak.

Legsürgősebb ezen vonalnak a kiépítése, mert a vonalon fennálló emelkedési nehézségek miatt csak az ugynevezett „tis szerelvényekkel” lehetett eddig közlekedni. A szénszállítás lebonyolítását tudnillik azt tette nehezzé, hogy nem tudtak például ötven—hatvan teherkocsiból összeállított trént megindítani. A sűrű vonatközlekedések mellett a hosszú kocsisor, amely egyszerre nagy tömegeket lenne képes szállítani, ezen a vonalon nem volt beállítható s így a szállítás megosztott vontató erő és kettős, sokszor hármass kísérelő személyzettel volt csak lebonyolítható.

Az arad—piskii vonalon a kettős vágány építése csak az előbb említett vonalak teljes kiépítése után van tervbe véve. Körülbelül 1912-ben s csak 1914. után fog befejeződni.

Legutolsó része a vonalfejlesztési programnak a szajol—aradi vonal építése, amelyen már ma is könnyebben bonyolítható le a forgalom, mert sok a kibekötött kitérő és az állomások kellőleg ki vannak bővítve.

(Egyéb átalakítások.)

A második vágányok fektetése következtében természetesen az állomások sínhálózatának is bővülnie kell. Mikor az aradi pályaudvar újraépítésének pozitív elhatározásáról adtunk hírt lapunk február 3-iki számában, elmondottuk, hogy az aradi állomáson eddig már öt új sínpart fektettek le. Most még két új sínpart épül.

De az üzletvezetőség alá tartozó összes állomások sínekkel bővülnek s részben már folyamatban is van a munkálat.

Nagyobb fejlesztési munkálatokat fognak végrehajtani Piskii állomáson, ahol rendező pályaudvar létesül új sínhálózatokkal a megnövekedett szénforgalom akadálytalan lebonyolítása céljából. Továbbá bővül a *szolnoki, csabai és petrossényi* pályaudvar. Ezen helyeken a vágányok egyrésznének fektetése már meg is történt.

A nagyszabású átalakítások folytán önként előáll az a helyzet, hogy a meglévő állomási épületek is szűkeknek bizonyulnak. Ezért azok részben bővítéséről és újaknak építéséről is gondoskodott az üzletvezetőség, a mi az építő ipart fel fogja lendíteni.

(A forgalom biztonsága.)

A megnövekedett forgalom kapcsán gondoskodni kell a forgalom biztonságának fokozásáról is. És ez a legmodernebb szerkezetű biztonsági készülékek uján történik. Az állomások legtöbbször ugyanis bevezeti a M. Á. V. igazgatósága az ugynevezett blokk rendszerű központi váltó-állító és biztosító szerkezeteket, a melyekkel azt érik el, hogy a váltóállítást a forgalmat lebonyolító és ellenőrző hivatalnok is és nem egyedül a váltóőr hajtja végre.

A vonat menetsehség és biztonság fokozására a nyolcvan millió koronás beruházási program keretében a gyorsvonatok által bejárt és már eddig is lefektetett síneket a *Goliát-rendszerű*ekkel fogják kicserélni. Ezek tizenkét méter hosszú és erősített keresztmetszetű acélsínek, a melyek eddig az aradi üzletvezetőség területén csak a rákos—szajoli vonalon vannak használatban. A sínkerülés fokozatosan történik s néhány évig eltart. Az arad—szajoli vonalon huszonöt kilométernyi hosszúságban már ez évben végre is hajtják.

A gyorsvonatok maximális sebessége tehát ezen a vonalrészben már kilencven kilométerre fokozható óránként s ezáltal az arad—budapesti utazás tetemesen megrövidül.

(Fatellő-telep Aradon.)

Aradot, mint már említettük, a fatellő telep létesítése érdekli első sorban. A M. Á. V. ugyanis a vasuti hálózat építésénél szükséges talpfált nyers állapotban veszi át a termelőtől s eddig a nagyenyedi telepen tette. Ez azonban már nem elég nagy ahhoz, hogy ezt a rengeteg mennyiségű kémiai munkát elvégezze, mely a vasutépítésnél és a fenntartásnál reá vár. Azért egy újabb telep létesítése vált szükségessé, amely teljesen modern berendezéssel, körülbelül egy millió korona költséggel fog valószínűleg Aradon létesülni.

Még ebben az évben megkezdeti az üzletvezetőség a Maroson átvezető fából készült temesvári vasuti híd partmunkálatait, továbbá a máriaradnai állomás melletti Maros híd folytatásául szánt felüljáró építését.

Ezek a nagy program körvonalai, melyek keretében az ipar és kereskedelem számára rövid időn belül új források fognak megnyílni.

Elitették az apja helyett.

Nemzetiségi izgatás.

— Az aradi Közlöny távirati értesítése. —

Arad, március 17.

A Turócszentmártonban megjelenő *Narodni Hlasnik* című tót nyelvű időszakilapban a múlt év december 5-én *A tótok politikai üldözése* cím alatt egy cikk jelent meg, amelyet a kir. ügyészség osztálygyűlésre való izgatás miatt inkriminált. A cikkíró annak bizonyítására, hogy Magyarországon nincsen szabadság és jogegyenlőség, példákat hozott fel.

Elmondta, hogy Párvy szepesi püspök három lelkes tót papot, Tomaneket, Huskát és Kajdát elhelyezett, mert nem akarták elárulni anyanyelvüket. Vaszary hercegprímás pedig egy Zohorbán nevű magyar papot küldött a tót hívők nyakára. Felemlítette a cikk, hogy a pozsonyi esküdtbíró két évi fogházra és 1200 korona pénzbüntetésre ítélte *Juriga* Nándor orsz. képviselőt, egy urí leányt pedig, mert rokonszenvezni mert Jurigával, két heti fogházbüntetéssel sújtott. Végül lelkesedéssel emlékezett meg *Hlinka* András és társainak pöréről.

Mivel a *Narodni Hlasnik* felelős szerkesztője, *Pietor* Ambrus a múlt év december 3-án meghalt, a két nappal később megjelent cikkért az elhunyt szerkesztő utódját: *Pietor*

Miklóst fogta pörbe az ügyészség. A budapesti esküdtbíró elűt a vádolt kijelentette, hogy a cikknek nem ő a szerzője. Atyja még életében megiette az intézkedést a cikk megjelenésére s ő ugy került ebbe a bűnpörbe, hogy atyja halála után, mint legidősebb fia, átvette a lap szerkesztését. Az esküdték bűnösnek mondták ki *Pietor* Miklóst az osztrák és a magyar nemzet ellen való izgatás sajtóvétségében, mire a bíróság négy hónapi államfogházra ítélte.

A kir. kuria ma tárgyalta a vádolt részéről bejelentett semmisségi panaszokat *Tarnai* János bíró előadásában és a panaszokat, mint alaptalanokat, elutasította. Ezzel az esküdtbíró ítélete jogerőre lépett.

Az áprilisi esküdték.

Eskütétel a törvényszéken.

— Az Aradi Közlöny tudósítójától. —

Arad, március 17.

Az aradi törvényszék ez évi második esküdtzéki ciklusára ma délután sorsolták ki a polgári esküdtbírákat. A kisorsoláshoz a törvényszék így alakult meg:

Elnök: *Fábián* Lajos dr. törvényszéki elnök, bírák: *Gallu* József és *Lekermann* Viktor dr. törvényszéki bírák, jegyző: *Debreczy* Géza. Az ügyészség részéről jelen volt: *Szokolczay* Lajos, az ügyvédi kamarát pedig *Schütz* Henrik dr. kamarai titkár képviselte. Kisorsoltak harminc rendes és tíz pótesküdtet.

Rendes esküdték: *Czakó* Lajos szatócs, *Goldschmied* Miksa gabonakereskedő, *Hoffmann* Sándor divatkereskedő, *Borlódai* János lékereskedő, *Walder* Simon magánhivatalnok, *Kereszturi* Kálmán fűszerkereskedő, *Tonesz* Ferenc bankhivatalnok, *Pavlovics* Iván bankhivatalnok, *Záray* Géza csemegekereskedő, *Majör* Dániel ügynök, *Lengyel* Gyula lakatos, *Krállitz* Lajos dr. ügyvéd, *Wallfisch* Armin bankár, *Szegő* Hugó dr. ügyvéd, *Weil* Alajos bádogos, *Kneffel* Lajos vaskereskedő, *Trutia* Péter ügyvéd, *Wolf* János lékereskedő, *Kestenbaum* József magánhivatalnok, *Sztoján* György borbély, *Huszarik* József kereskedő, *Solymos* József rézműves, *Vojtek* Alajos droguista, *Kaltenhuber* József kőművespörő, *Baumann* Ignác szatócs, *Novák* István ügyvéd (Ópécska), *Steiner* Vilmos háztulajdonos, *Ring* Béla dr. ügyvéd, *Kaufman* Mór borkereskedő (Györök), *Markovics* Ignác szatócs.

Pótesküdték: *Karácsonyi* Márton, *Zámbó* Samu, *Rosenberg* Mihály, *Abelesz* Zsigmond, *Jankó* Imre, *Klár* Ferenc, *Welsz* János, *Eiser* Sándor, *Don* Konstantin, *Békésy* Ferenc.

Az esküdtbíró elnöke *Fábián* Lajos dr. törvényszéki elnök, helyettese *Köller* János kir. ítélőtáblai bíró.

A bírói és ügyészi szervezetet módosító új törvény alapján a király által e hó tizedikén kinevezett és az aradi kir. törvényszék területén működő új kir. járásbírák és ügyészek a hivatali esküt az aradi kir. törvényszék teljes ülése előtt ma, kedden reggel tették le *Fábián* Lajos dr. kir. törvényszéki elnök kezébe, aki őket ebből az alkalomból szíves szavakkal üdvözölte s nehéz állásukban kitartó munkásságra buzdította. Nevükben *Haty* Adolf aradi kir. járásbíró mondott hálás köszönetet.

Esküt tettek:

Halászi Béla világi, *Papp* Takács István, *Székely* Ferenc borosjenői, *Koczán* János kisjenői, *Haty* Adolf aradi, *Buday* Zoltán nagybutyini, *Kovács* Mihály kisjenői, *Révay* Kál-

mán, Éles Simon, Bozóky Mátyás dr., Horváth János és Zih József aradi kir. járásbírák, valamint Pogonyi Nándor, Flikker Károly dr. és Kovács József aradi kir. ügyészek.

IRODALOM ÉS MŰVÉSZET.

A színház műsora:

Szerda: La Traviata, opera. Az olasz operatársulat vendégfellépése. (B bérlet.)
Csütörtök: Rigoletto, opera. Az olasz operatársulat vendégfellépése. (C bérlet.)
Péntek: Sevillai borbély, opera. Az olasz operatársulat vendégfellépése. (A bérlet.)
Szombat: Varázskeringő, operett. (B bérlet.)

* **Cyrano de Bergerac.** Klasszikusan szép alakításban került ma a közönség elé **Rostand** remeke, **Cyrano de Bergerac.** **Keszler** Ede ma mesteri alakítással lepte meg a közönséget és bátran kijelenthetjük, hogy Magyarországon nem **Pathes**, hanem **Keszler** a legjobb **Cyrano**. Ennek a rapszodikus jellemnek minden megnyilatkozására volt igaz hangja, játéka és értelmezése. A lírai részekben pedig valósággal excellált. Szebben, poetikusabban el sem képzelhetjük az erkély-jelenetet, mint amilyen subtilitásban azt **Keszler**től láttuk. Az utolsó felvonásban megrázó volt a meghalási jelenetben, megiditotta a legridebb hallgatót is és örömmel regisztráljuk, hogy **Keszler** nagy kvalitásait a **Cyranoban** láttuk legimpozánsabban kifejezésre jutni. **Roxanet K. Kápolnay** Juliska adta nagyon szépen. A többi szereplő nem rontott. **Keszler** mai pompás alakítását ebben a szerepben szívesen látnánk gyakrabban. A színházban olyan hideg van, hogy az emberek téli kabátban és dideregve szedik magukba a kulturát. Több meleget kérünk. **H. G.**

* **Hírek az Uránia színházról.** A tavasz új beosztást kívánt az Uránia színház előadásainál. Az eddigi 5 és fél 7 órakor tartott előadások idejét megváltoztatta a színház igazgatósága és szerdától kezdve 6 órakor, fél 8 órakor és este fél 9 órakor tartanak előadásokat. Szerdán új műsort mutatnak be, mely érdekesség dolgában a legkényesebb igényeket is kielégítheti. Sportkép, látványosság, tengeri képek és gyermekmese adják a kiváló érdekességeket. Az egyik képet, mely annakidején Aradon is szenzációt keltett, újból műsorra tűzte ki az igazgatóság. Ez a nagyhatású kép a „Kémszolgálat háborúban”, melynek izgalmas jelenetelt hűségesen magyarázza a színesen megírt szöveg. A mozgófénykép műsoron kívül még a *Föld* című darab vetített képeit is bemutatják. Több látványt aligha élvezhet máshol a közönség.

* **Az olasz opera-társulat vendégjátéka.** Szerdán folytatja az Aradon szereplő olasz operatársulat fényesnek indult vendégjátékát. Szerdán **Verdi** örökbecsű operája, a *Tévedt nő* kerül színre, amelyben **Frezza** Mária énekli a címszerepet, **O'Delle Fornaci** Alfrédot, **Ercolani** az öreg Duval-t, **Natili** az orvost. Csütörtökön a *Rigoletto* megy s előreláthatólag ez lesz a slágerdarabjuk, mert erre a pompás darabra vannak legjobban elkészülve.

* **Hangverseny.** Igen szépen folynak az előjegyzések, **Thomán Istvánné** operaénekesnő, **Justh Lajos** zongoraművész, **Justh Gyula** képviselőház elnök fia és **Thomán István** orsz. zeneakadémiai zongoratanár közreműködésével Aradon f. hó 22 én vasárnap d. u. 5 órakor a Fehér Kereszt nagytermében tartandó hangversenyére. Jegyek kaphatók ifj. **Klein Mór** könyvkereskedőnél, hol az előjegyzett jegyek is átvethetők.

* **A Neogrády kiállítás.** A tavaszi idény legművészebb, legérdekesebb eseménye a **Neogrády**-tárlat. Még soha kiállítás, de művész iránt sem nyilatkozott oly nagyfokú érdeklődés és lel-

kesedés, mint ez alkalommal **Neogrády** Antal részvételével Aradváros műpártoló közönsége részéről. Amióta csak a kiállítás megnyílt, a lelkesedés csak fokozódott és a tárlatot napról napra nagyszámu előkelő közönség látogatta és mindjárt az első héten huszonöt képet, tehát a kiállított képek felét megvette. A kiállítás most már csak néhány napig lesz még nyitva, mert az eladott képeket haza kell szállítani. Felhívjuk a közönség figyelmét, hogy a ritka és kedvező alkalmat használja fel, mikor egyik legnépszerűbb, legkiválóbb magyar festőnek tetszetős és felette olcsó képeiből magának legalább egyet megszerezhet. A kiállítás egész napon át díjtalanul megtekinthető a **Weiss és Klein** cég szalonjában.

Ahol mulatnak.

Divat a tengerparton.

Montekarló, március 12.

Az egész világ öröme vágyó emberei alighanem itt adtak találkozást egymásnak. Itt, a hol a esudás természet valósággal gyönyörködteti a szemet s a szívet, csak természetes, hogy a szép asszonyok a ruházatukkal hozzá alakulni igyekeznek a színpompához, mely **Monte Carlonak** egyik sajátossága. Az ég s a tenger kék, a nap arany sugarakat lövel le-ránk s a virágok oly tarkaságban pompáznak, hogy ebbe a környezetbe egyáltalán nem való a sötét ruha.

Olyan tarkaságot láthatunk kalapokban, ruhákban és köpenyekben, melyet másutt elképzelni sem lehetne; itt fel sem tűnik. A piros, sárga, zöld, kék és lila kalap uralkodik, mely mindmegannyi virágágyhoz hasonlít; a cipő ezüstszürke, orgonavirág-szín, zöld és elefánt csontszín bőrből készül, az alsó szoknyák elegánsabbak valamely báli ruhánál. És nemcsak a fiatal hölgyeknek telik örömük ebben a színpompában, hanem az olyanok, akiknek ezüstös fűrtel már az életnek egy meszebb határát jelzik, kacér virágtokot viselnek, aranycsipkés testhez álló kabátját; dudoros, félhosszu ujat, hozzá az elmaradhatatlan hófehér keztüüt, mely a könyökig felér.

A fess párisi nők nagyon szeretik a fent szük és lefelé szélesedő panne-bársony ruhákat, melyek tele vannak himezve régi indiai vagy török sálakból vett motívumokkal. Az angol nők, Albion szőke leányai ellenben még sétára is egyszerű frakpaletós gypjuruhát viselnek. A valóban elegáns ruhájokat csak az estebédhez vagy a színházba veszik fel és szinte csudálatra méltó tömegben látták el magokat ilyen „diszkontösörkel.”

Egy londoni nagykereskedőnek a felesége például, minden este más elegáns ruhában jelenik meg a színházban, minden ruhához más színházi kalapban diszelegve. A hajában csillogó gyémánt fésű, gyémánt ékszer a nyakán s a karján, mintha bálba menne.

Színház után, amikor a játéktérmebe bevonulnak a félvilág hölgyei, gyémánthimzéses tüll ruhákat is láthatunk, uszályos világos brokát ruhákat, amelyeknek a dereka alig képez tenyérnyi övet; a felső testre könnyű tüll borul, mely sokkal többet árul el, mint amennyit takar. A hajdísz már szinte óriási méreteket ölt: néha piramisszerűen tornyosodik, néha számtalan kis fűrt fűdi a fej hátsó részét, míg elől a haj könnyedén hullámos, a fej bubján csomóba van fogva és disztük, gyémántfésűk tartják össze a koronaszzerűen feltűzött fonatot.

Ehhez a hajdíszhez „monumentális” kalapot viselnek: **Gainsborough**-formát, aminőt a régi képeken láthatunk; picture-hat-et áttetsző, színes lószőrből, óriási tolldiszszel; cilindrszerű, széles harimája szalmakalapot; amazonformát selyemből, oldalt felhajtva s a vállra lelőgő struetollal diszítve.

Az ember attól tart, hogy színvakká válik, ha délben szemlélteti a kaszinó terraszán sétáló di-

vathölgyeket. Ennek a csodaszép tájképnek a keretében az új modellek remekül érvényre jutnak. Fel-tűnést keltett a többek-között egy párisi szőke szépség, akinek világoskék kínai krep ruháját velencei- enesi csipke díszíti; hozzá hosszú fehér marabu boát visel s egy óriási virágkalapot, mely telisteli van rózsával és nefelejts-csel. Gyönyörű az egyik kékeszöld popelia ruha; a szoknya három részből áll, melynek mindenikét széles minta szegélyezi; a minta kék bársonyra festett pávaszem. A kazákja kermelindiszes kék bársony. Hozzá zöld tüll amazonkalap, melynek dudoraiból apró kolibrik kandi-kálnak ki.

A legtöbb ruha világos és gazdagon csipkés; abból a lágy, könnyű gázszerű selyemszövetből készül mind, melynek ritka szövése látni engedi az elűtő színű selyem alsót.

Nagy a fényűzés elegáns kocsis- és estély-köpenyekben; hosszúak mint a ruha és a legtöbbje aranycsipkével díszített, mely elfűdi az egész elő-részt. Egyszóval: mesebeli világ **Monte Carlo** és a tündérek benne az egész világból idesereglett szép asszonyok.

Yvette.

Le a gyémánttal!

A délafrikai gyémántmezők tájáról a közelmúltban egymásután hozta a hírt a táviró, hogy hol az egyik, hol a másik tekintélyes gyémántbánya vállalat beszüntette az üzemét. Ma is beszüntette egy. Az üzembeszűntetést azzal indokolják, hogy a gyémánt elvesztette kelendőségét és ma már alig-allig lehet a termelésnek egy kis hányada számára piacot találni.

Aki morális szempontokat, vagy társadalmi jelentőséget tulajdonít ennek a hírnök, az téved. A gyémánt tudvalevőleg luxuscikla ugyan, de a gyémánt kelendőségének csökkenése nem jelenti egyúttal a luxus csökkenését is. Nem jelenti azt, hogy a világszerte egyre nehezebbé váló gazdasági helyzet s a megélhetés súlyos volta hat vissza az átlátszó szén népszerűségére, mert hiszen nem frázis, hanem tény az, hogy a legnehezebb gazdasági viszonyok között leginkább folyik a fényűzés.

Történelmi adatok szólnak ezen állítás mellett. A francia forradalom kiörése előtt zsúfolva voltak a mulatóhelyek, az arisztokrácia hallatlan fényűzést fejtett ki s a polgárság, amelynek megélhetése nehezebb volt, mint valaha, amely a párisi pékek önkénykedése folytán egyenesen az éhínség veszélyének volt kitéve, a polgárság buzgón majmolta az arisztokráciát. Ez a példa nem egyedül álló. A társadalmi széttagoltság törvényei nem mondják ugyan, de a tapasztalat tanítja, hogy minden alacsonyabb társadalmi osztály a közvetlen fölötté levőnek szokásait akarja utánozni, még pedig nem azon a téren, amely a társadalom minden rétegére nézve előnyös, hanem leginkább a fényűzés terén.

A gyémántbányák hanyatlása, a tisztavízű csillogó drágakövek elnépszerűtlendése tehát nem a luxus csökkenését jelenti. Hanem jelenti egyszerűen azt, hogy az eddigi termelés a szükségletet teljesen fedezte s hogy egy mondjuk, telítette a piacot, amely ennek folytán elvesztette további befogadó képességét.

Mindaz azonban igen komolyan és tudatos doktrinészerűen hangzik. A gyémánt alkonyát lehet ugyan ilyen komolykodó szempontokból is megvilágítani, végeredményként azonban az egész dolog oda

konkludál, hogy a hatalmas milliomos vállalatok üzemének beszüntetését az a rém okozta, amely voltaképen a legneveltebb ember gyengeségben, a hiúságban találja szülőjét és táplálóját. A gyémánt alkonyát a divat idézte elő. A mint jövő évre minden divatférfiu eldobhatja, vagy más uton értékesítheti kitűnően vasait ruhadarabjait s amint a női kalapok terén tapasztalható, évenként megújuló ferraradalm elsőpri a földszinéről a tavalyi kalapokat: a divat egyszerűen tönkretette a milliósi vállalatok existenciáját is. Egy pár esztendőig más drágaköveket fognak viselni a hölgyek és az urak, talán azért, mert valamelyik párisi szalonban, vagy valamelyik udvarhölgy budoárjában a divat bölcssei kiadták a jelszót: *La gyémánt!*

Ezrek vesztik el kenyarüket, tőkepenesek, nagy részvényesek jutnak a tőnk szélére a néhány szeszélyes, de hangadó hölgy meggyipros ajkain elhangzott jelszó miatt. A divat szeszélye pár esztendőre piebejus lényűzéssé teszi a gyémánt viselését. Csak piebejusok, szegény, divattól elmaradt emberek hordják még diszként a letört, népszerűségevesztett ékkövet, mindaddig, amíg néhány év múlva valamelyik párisi szalonban, vagy valamelyik udvarhölgy budoárjában el nem hangzik a divat bölcsőinek ajkán az új jelszó: *Éljen a gyémánt!*

Akkor ismét ezek kaphatnak kenyeret és ismét milliomosok lehetnek a bányaspekulánsokból. És ezt — gazdasági törvényszerűségnek nevezik.

Sti.ét.

A női véderőtörvény.

Lehotay ur törvényjavaslata.

A leányhadapródiskolák.

Arad, március 17.

A mai postával egy szürke táblájú, kemoly külsejű könyvecskét kaptunk. A címe: *A nőkérdés rendezése*, az írója pedig *Lehotay Mihály* székesfővárosi lakos. Lehotay urat nincs szerencsénk bővebben ismerni, de a szürke könyv elolvasása után meggyőződünk róla, hogy Lehotay ur szereti a nőket, mert jogot akar adni nekik, sőt a nőkérdést a maga meztelenségében akarja bemutatni a népek és a katonaságnak. Különösen a katonai sorozóbizottságoknak, mert Lehotay ur azt kívánja hogy a nők teljesítsenek katonai szolgálatot és alljanak a maguk összes rejtett bájaival a sorozó bizottság elé. Ahelyett, hogy a nők álitaskötelezettségéről sokat eszevegnének, az alábbiakban közöljük Lehotay ur javaslatának lényegesebb pontjait melyeket a gyengébbek, illetve a gyengébb nem kedvéért némi magyarázattal is megtoldunk. Ime:

Törvényjavaslat

a nők jogainak és kötelességeinek rendezéséről.

I. FEJEZET.

Általános határozatok.

1. §. A nők megszerezhetik maguknak ugyanazon jogokat, amelyek a férfiakat megilletik, ha önkénytelen elvállalják ugyanazon kötelességeket, amelyek a férfiakat terhelik.

3. §. A férfiakat megillető jogokat megszerezni kívánó nők a védelmi kötelezettséget elvállalják:

1. ha a 17 ik életévük betöltése után a hadseregbe, illetve a honvédséghez a férfiakra nézve érvényes, s nőkre is megfelelően alkalmazható törvényes határozatok értelmében, önkénytelen belépnek és

2. ha a betöltött 20 éves korukban az állítási lajstromokba való felvételük végett az illetégségi vagy

állandó tartózkodási helyek községi előjáróinál jelentkeznek, s ezután besoroztatásuk céljából a nőket sorozó bizottságok előtt pontosan megjelennek.

A nők védelmi kötelezettsége alatt, amint látni méltóztatnak, Lehotay ur nem azt érti, hogy a nőknek védekezniök kell a csókok és más hasonló, férfirészről eredő támadások ellen. Sőt Az állitasköteles hölgyek kénytelenek lesznek fegyvert fogni s női zupás őrmesterek zajos káromkodása mellett a marsot, a rajvocalkázást és a lövést megtanulni.

Lehotay ur így folytatja:

4. §. A 23 éves életkort már túlhaladt nők még 30 éves korukig léphetnek önkényesen a honvédséghez.

Erre a paragrafusra nézetünk szerint nincs szükség, miután a 23 éven felüli hölgyek ma is önként lépnek, sőt belépnek a honvédtisztekhez. Megteszik ez 130 éves korukon felül is, de akkor már kevesebb eredménnyel.

6. §. A nők csak külön szervezett, nőket sorozó bizottságok elé állíthatók.

Ez az a paragrafus, amely Lehotay ur munkáját korszakalkotóvá teszi. Ezután senki sem akar szünügyi bizottsági tag lenni. Ifjak és aggak egyforma igyekezettel akarnak majd bejutni a nősorozóbizottságba, ahol barátságosan szélhatnak a bakfi sokhoz.

— Köhögjön, nagysád!

A hölgyek melikáának megkopogtatása szintén nem utolsó dolog s amint előrelátható, a városatyák ölni fogják egymást ezért a bizottsági tagságért. De nezzük, mit mond tovább Lehotay ur:

8. §. A tényleges szolgálatot teljesítő nők a hadsereg, illetve a honvédség törvényszerű ujoncjutalékába beszámítandók. Mert *létszámemelés* a nők katonáskodása által nem szándékolatik.

10. §. A nők a lovasságnál és a méneskarnál, valamint a haditengerészetnél való szolgálatra nem kötelezhetők. Ez az a dolog, amelyre testalkatánál fogva a nő a férfivel nem egyformán alkalmas, t. i. a lovaglás. Azért nem volna szabad a nőket kötelezni, hogy oly csapatnál szolgáljanak, ahol lovagolni kell. A méneskarnál ezenfelül erkölcsi szempontból sem. Ha idővel nőtisztek a gyalogsapatoknál századosi rangig és azonfelül emelkednek, akkor női nyeregbe is ülhetnek, mit sajátjukból megszereznek. A haditengerészeti szolgálata nők ne köteleztessenek, mert ott férfiakkal való együttműködésük elkerülhetetlen volna. Férfiakkal együtt hosszú tengeri utazásokban kellene részt venniök, amikor erős kísértéseknek volnának kitéve.

18. §. Tényleges állománya nőnemű katona, illetve honvéd tisztikar *leányhadapródiskolában nyeri kiképzését.*

32. §. A védelmi kötelezettséget vállalt nő teljesítése szerint szabadon választhat magának férfit, s azt férjül veheti.

33. §. Az, aki a nőt szembe, vagy mások előtt kigunyolja, vagy sértő megjegyzésekkel illeti, azért mert férjet vett magának, pénzzel meg nem váltható, a saját költségén kitöltendő 5 naptól 30 napig terjedhető elzárással büntetetik. Az csak természetes, hogy amíg a társadalom az új renddel megbirkózik, s ez szokásossá válik, sok gúnynak, megszállásnak, sőt sértegetésnek lesz kitéve az a nő, aki férjet vesz magának. A gunyolásnak, amit becsüleisértésnek kell minősíteni, elejét kell venni, s az ellen a nőt törvényesen megvédeni.

34. §. Az, aki a férfit szembe, vagy mások előtt kigunyolja vagy sértő megjegyzésekkel illeti, azért mert feleséghez ment, — pénzzel meg nem váltható, e saját költségén kitöltendő 5 naptól 30 napig terjedhető elzárással büntetetik.

35. §. Az a férfi, aki feleséghez megy, a tényleges katonai, illetve honvéd szolgálattól, egyszerű kérelmére, felmentetik és a póttartalékba helyeztetik.

Ezentúl tehát a női kadetok fogják a szegény szerencsétlen férfiak fejét ecsavarni, a nők fogják férjül venni a jó hozományú férfiakat, akik ennek

következtében minden valószínűség szerint nejeik helyett el fogják végezni a szülést és más hasonló dolgokat. Esetleg dadának is beállanak.

Az isten éltesse Lehotay urat!

HIREK.

— **A király állapota.** Bécs-ből jelentik: A király állapota minden tekintetben ki-elégítő. A király az éjjel nyugodtan aludt és álmát csak egyizben zavarta köhögési inger, mely azonban csak rövid ideig tartott. A király ma reggel, mint rendszeren, korán ébredt fel és állapota úgy a reggeli, mint a délelőtti órákban is semmi kívánni valót sem hagyott hátra. A király náthájának tendenciájából azt lehet következtetni, hogy az nemsokára teljesen megszűnik és nem ad semmiféle okot az aggodalomra. — A király ma délelőtt *Ernö Agost* kumberlandi herceget kihallgatáson fogadta. Bárna a király jól érzi magát, állapota mégis megköveteli, hogy néhány napig egyenletes hőmérsékű levegőben maradjon és így kétséges, hogy ezen a héten bemegy a Burgba.

— **Miniszterek lapja.** *Budapesti* tudósítók jelentik: A fővárosban ma egy új francia havi folyóirat jelent meg *Revue de Hongrie* címmel a külföldi közönség számára a magyar viszonyok felől való tájékoztatásul. Az új folyóirat nevezetessége, hogy első számában a többek között *Wekerle* Sándor minisztereink és *Apponyi* Albert közoktatásügyi miniszter is írtak cikkekét. *Wekerle* a magyarországi új adótervezetről ír és azt fajtegatí, hogy a reform az egyenlő és általános megadóztatás elvén épül fel. Közli azonkívül a magyar adózás történetét az 1848 előtti időkből. *Apponyi* a magyarországi elemi oktatásról ír és f j e g e t i e t e r e n a jövő is adatait.

— **A kulturpalota helye.** Arad város közgyűlése az építendő kulturpalota helyül a *Baross-parkot* jelölte ki. A közgyűlés határozata ellen *Reizinger* Sándor bizottsági tag felebbezést adott be a belügyminiszterhez. A miniszter ma érkezett leiratával elutasította a felebbezést és helyben hagyta a közgyűlési határozatot.

— **Eltűnt gyógyszerész.** *Budapesti* tudósítók jelentik: *Halápy* Frigyes, ismert fővárosi gyógyszerértulajdonos, a nagyhangu rekámmal forgalomba hozott „hársfamezszörp” nevű gyógyszer feltalálój, rendezetlen adóssággal és nagy kötelezettséggel miatt Budapestről eltűnt. A József köruton levő virágzó gyógyszerárát bérbeadta *Örhényi* gyógyszerésznek és a bérleti jogot apósára runázta át. Hasonlóképen átíratva egy pénzügynök rokonára gazdagon berendezett lakását is. A fiatal gyógyszerész anyagi romlását a kártya okozta, nagyon játszott a Józsefvárosi Korben és a Lipóvárosi Kaszinóban is. Volt éjszaka, hogy tiszteket vesztett. *Halápy* dussgazdag csaladból származik, gyógyszerára is jól ment, ez tette lehetővé, hogy óriási összegeket kapott kölcsön, a lejáratokat azonban nem tudta beartani, mert apja, *Herczfelder* László dussgazdag magánzó, volt pénzügynök, megtagadta tőle a segítséget. *Halápy* egy évvel ezelőtt nősült, egy nagyon gazdag leányt vett el, aki öli azonban néhány hónappal ezelőtt elvált. Adósságai meghaladák a kétszáz ezer korlát. A rendőrség hivatalosan még nem tud szökéséről, amelyre az készítette, hogy hitelből bűnvádi feljelentéssel fenyegetőék.

— **Apponyi a magyarságért.** *Fogarasról* jelentik: A közigazgatási bizottság néhány hónappal ezelőtt a megyei tanfelügyelő javaslatára kimondotta, hogy tizenegy határvidéki község

román iskolájának előadási nyelve eszentul nem a román, hanem a magyar lesz. Eziránt rendelkezést intézett az illető községek iskolásképzéséhez, megengedvén nekik, hogy a rendeleteknek haldéktalanul eleget tegyenek. Az érdekelt községek a közigazgatási bizottság e rendelete ellen a vallás- és közoktatásügyi miniszterhez felebezték. A miniszter a rendelkezést megsemmisítette és elrendelte, hogy az illető iskolák tanítási nyelve eszentul is a román legyen. Apponyi e döntését azzal indokolja, hogy úgy a tanfelügyelő, mint a közigazgatási bizottság az új népiskolai törvényt tévesen értelmezték.

— Visszaütött királyi kitüntetés. *Nagyváradról* jelentik: A biharmegyei jegyzők tegnapi gyűlést tartottak, amelyen az elnök bejelentette, hogy a király *Hollós* Lajos jegyzőnek negyvennyolc éves hű szolgálata jutalmául az ezüst érdemkeresztet adományozta. Ezen adományozás a jegyzők körében nagy visszatevészt szült és *Hollós* Lajos ott a gyűlésen kijelentette, hogy a *kitüntetést nem fogadja el*.

— Véres tüntetés. *Madridből* jelentik: *Villa Nuova* városban egy asszonyból és gyermekekből álló tömeg nagy tüntetést rendezett a fogyasztási adók felemelése ellen. A polgárőrség sortűzöt adott a tüntetőkre. Többen meghaltak, harminc asszony és gyermek súlyosan megsebesült.

— Román ujságírók szervezkedése. A *Lupta* című román lap legutóbbi számában egy román hírlapírókongresszus eszméjét jelenti be. A cikk elmondja, hogy szinte mindennapos dolog ma egy-egy román hírlapíró elítéltetése. A román sajtóra tehát az a köteleesség hárul, hogy szakítsa az eddigi politikával és kezdjen radikális védekezést. Az új taktikának egységnek kell lennie, hogy eredményes lehessen. E célból kongresszusra kell egybehívni az összes magyarországi román ujságírókat. Az első teendő az, hogy memorandumba kell foglalni a román hírlapírók ellen a legutóbbi évtizedekben hozott ítéleteket és a memorandumot egy román képviselőnek az országgyűlés elé kell terjesztenie. De elküldik a memorandumot a külföldi lapoknak is, hogy lássák, milyen sokat kell Magyarországon a román sajtónak szenvednie. Ezenfelül állandó informáló irodát fognak szervezni. A kongresszus tavasszal lesz és résztvesznek azon az összes aradi román hírlapírók is.

— A *Wahrmund*-affér. Bécsből jelentik: *Wahrmund*, innsbrucki teológiai tanár ügyében érdekes fordulat történt. A tudós tanár ellen tudvalevőleg a keresztényszocialisták heves támadást intéztek, mert a modernistákhoz csatlakozott és egy röpiratban a dogmát tudományos kritika alá vette. A tiroli keresztényszocialista párt a bécsi központ kezdeményezésére vasárnap nagy népgyűlést tartott, a melyen tiltakozó határozati javaslatot fogadtak el *Wahrmund* tanár ellen és bizalmatlanságot szavaztak a kormánynak, mert még nem tett lépéseket a megtorlásra. A pápai nunciussal ma látogatást tett *Aerenthal* külügyminiszternél és e látogatásról a klerikálisok lapja, a *Vaterland* ma este cikket közöl, hogy a nuncius követelte *Wahrmund* tanárnak a teológiáról való eltávolítását. És a hír a liberális politikai körökben természetesen nagy felháborodást keltett és felvilágosítást fognak kérni a miniszterelnöktől és a közoktatásügyi minisztertől, — igaz-e a *Vaterland* közleménye és türi-e a kormány, hogy az idegen állam képviselője Ausztria belügyeibe avatkozzék. *Beck* báró miniszterelnök sietett ma este kijelenteni, hogy ő beszélt ugyan az ügyről a külügyminiszterrel, de az a híreszta-

lés, hogy a pápai nunciussal *Wahrmund* tanár eltávolítását követelte, nem igaz.

— A beregszászi haláleset. *Beregszászról* jelentik: A beregszászi kir. törvényszéknél az esküdtségi bíróság ma kezdte meg újra tárgyalni *Dávid Márton* és társainak bűnpörét, kik 1906 május havában *Szabadságot* Nagyszőlős mellett állítólag megölték és holtestét a Tiszába lökték. Az esküdtszék 1907. június havában hozott ebben az ügyben ítéletet, mely szerint *Dávid Márton* halálra, fiát életfogytiglan tartó fogságra ítélte. A kuria azonban az ítéletet megsemmisítette, mert a koronatanút, *Szántal Lászlót* vollomására nem eskették meg, illetve azt elfelejtették megesketni.

— A megcsalt asszony balesete. Ma délután négy órakor a Szabadság-téren járó kőrök különös jelenetnek lehettek szemtanúi. Egy előkelően öltözött fiatal ember gyanudanul haladt az *Andrássy-tér* felé, amikor a *Forray* utca sarkán hozzálépett egy nő és megszólította. A fiatal ember nem válaszolt, hanem el akart sietni, de ekkor a nő megfogta a karját és harsányan, úgy, hogy a közszemlélők meghalhatták, rákiáltott:

— Megcsaltál ugy-e nyomorult és most nem akarsz fizetni a tartáspénzt?

A fiatal ember csitítani igyekezett a magából kikelt asszonyt, de ez még jobban kiabálni kezdett. Az inzulált fiatal ember nyakon ragadta a nőt és ellökte magától, úgy, hogy ez a lövésűt sínnek közé esett. Éppen akkor közlekedett a lövésűt, de szerencsére nem történt baj, miután az asszony még idejekorán feltápaszkodott. Ezalatt persze a fiatal ember eltűnt. A nő sírva fakadva panaszkolta el tragédiáját, de sem a sajtó, sem a fiatal ember kiléét nem akarta elárulni.

— *Molitor* Olga póré. Berlinből táviratozzák: *Molitor* Olgának a „Morgenpost” szerkesztője, *Schmidt* Márton ellen indított pöréről még a következőket jelentik: *Molitor* Olga, aki a tárgyaláson személyesen nem jelent meg, a cikkek ama részét által értezte magát sértve, melyek arra céloznak, hogy *Molitor* Olga sógorához, *Hau* ügyvédhez meglehetősen közeli viszonyban állt, hogy meglehetősen erotikus természetű és rabiatús állapotban volt. Egy másik helyen az öreg *Molitor*né lösebének természetéből azt következteti a cikkíró, hogy nem *Hau* volt a tettes, hanem hogy *Molitor*nét néhány centiméternyi távolságból lőtték agyon. A vádlott a sajtótörvény 2. szakaszára hivatkozva azzal védekezett, hogy betegsége miatt nem lehetett jelen a szerkesztőségben és így a cikkek az ő tudta és beleegyezése nélkül jelentek meg. — A tárgyaláson az időközben megbinsut kiégyezésűt kiérletek is szóba kerültek.

— Büntetés elöl a halálba. *Makóról* jelentik: *Galgóczy* István makói gazdasági valamilyen peréből kifolyólag perveztes lett és büntetését most kellett volna leültnie. Efelelti szégyenében ma revoiverrel öngyilkosságot követett el.

— Nem fogy a gyémánt. *Kimberleyből* táviratozzák: A gyémántipar pangása következtében a Dutoitspan Mine bányatársaság indítatva érzi magát, hogy üzemét 1908. április 27-én beszüntesse.

— Megőrült. A mentők ma délelőtt *Klein* Gyula volt főpincért a kóskórházba szállították, mert rajta az örülttség jelei mutatkoztak.

— Áthelyezés. A magyar királyi igazságügyminiszter *Ottahal* Jenő borosjenői kir. járásbírósi irnokot az aradi kir. törvényszékhez helyezte át.

— A közöskönyha közgyűlése. Az aradi közöskönyha társaság közgyűlése, nem mint tegnap megirtuk huszonharmadikán, hanem holnap szerdán délután öt órakor lesz.

— Rumcompositio 1 literhez 20 kr. *Likör* aroma 1 literhez 30 kr. *Vojtek* és *Weisznál*. 191

CSARNOK.

Miss Northcott vőlegényei.

Irta: Conan Doyle.

Angolból fordította: *Vörös László*. 3

Miután lakására értünk, leveiköztettem és ágyába fektettem. Üdöre ezen idő alatt nagyon hevesen vert és észrevehetőleg nagy láza volt. Ugy látszott, hogy mély álomba merül, s én épen ki akartam osonni a szobából, hogy háziasszonyát figyelmezzem állapotára, midőn hirtelen felült és megragadta kabátujjamat.

— Ne menj el, kiáltá. Jobban érzem magamat, ha itt vagy melletttem. Az alatt legalább meg vagyok mentve tőle.

— Tőle mondom. Kitől?

— Tőle, tőle, válaszolt haragosan. Ah, te nem ismered őt. Szép, gyönyörű, de ő maga az ördög.

— Lázás és izgatott vagy, mondottam. Próbálj kissé aludni. Ez jót fog tenni neked.

— Aludni! nyögte. Hogy aludhatnék, mikor látom, hogy ott ül az ágy lábánál és nagy szemekkel óra-óra után rám mered. Azt mondom neked, kislívja minden erőmet, véremet, féltlenségomat. Ez kényszerít az ivásra. Isten könyörüljön rajtam! — félig már oda vagyok.

— Beteg vagy, mondom halántekait dörzsölve ecettel. Eszelős vagy. Nem tudod, mit beszélsz.

— De tudom, vágott közbe hevesen, reám tekintve. Nagyon jól tudom mit beszélek. Hisz én szerezttem magamnak a bajt. Ez az én saját választásom. De nem tudtam, — az égre, nem tudtam mást választani. Nem tudtam jgéretemet beváltani. Ez több mint amennyire ember képes.

Csodálkozva ültem ágya mellett, égő kezét az enyémben tartva. Egy ideig csendesen fekdűt, aztán rám függesztve szemait, panaszos hangon monda:

— De hát miért is nem figyelmeztetted előbb? Miért várt addig, míg örültem belé szerttem?

Sokáig ismételte e kérdést, lázas fejét ide oda vetve, mig aztán egyszer mély álomba merült. Kiosontam a szobából és látva, hogy minden tekintetben gondoskodnak róla, elhagytam a házat. Szavai még sokáig fülemben csengtek, de nagyobb jelentőségre és mélyebb értelemre csak később tetek szert.

Barátom, *Barrington* Cowles a nyári szünidőt távol töltötte, és néhány hónapig semmit sem hallottam róla. Midőn az őszi semester megkezdődött, táviratot kaptam tőle, melyben felkért, hogy biztosítsam számára *Northumberland Street*-i régi szobait, s jelezte a vonatot, melyivel megérkezik. Kimentem elébe az állomásra s el voltam ragadtatva, mily kitűnő szinben van, s mennyire egészséges.

— Apropos, monda hirtelen, midőn este karszékeinkben a tűz mellett ülve a szünidei eseményekről beszélgettünk, még nem is gratuláltál nekem.

— Mihez, fiam? kérdezém.

— Hogyan? Azt akarsz ezzel mondani, hogy mit sem hallottál eljegyzésemről?

— Eljegyzéséről? Bizony nem. De ha így áll a dolog, fogadd szívből jövő szerencsekívánataimat.

— Csodálom, hogy nem jutott füledbe a hír, monda. Nagyon csodálatos dolog volt ez. Emlékszel még arra a leányra, kit mindketten úgy megcsodáltunk az Akadémiában?

— Micsoda! Kiáltottam fel, miközben homályos félelem vett rajtam erőt. Csak nem akarsz azt mondani, hogy őt jegyezted el?

— Gondoltam, hogy meg leszel lepve, felelé. Midőn az aberdeenshire-i Peterheadben időztem egy öreg nagynénémnél, a Northcottok oda jöttek látogatónak és minthogy közös barátaink voltak, csakhamar megismerkedtünk. Megtudtam, hogy szó sem igaz eljegyzéséből, és aztán, hiszen tudod, mit jelent az, egy Peterhead féle helyen ily leány társaságában lenni. De ne gondold, tévé hozzá, hogy balga, vagy esietett dolognak tartom ezt. Soha, egy pillanatra sem bántam meg elhatározásomat. Minél jobban ismerem Kate-ot, annál jobban csodálom és szeretem őt. Be foglak neki mutatni, hogy saját véleményét alkotthass róla.

(Folytatása következik.)

A tüdőbaj minden

eseteiben a SCOTT-féle Emulsió azonnal használható. A SCOTT-féle Emulsió egészséget és erőt kölcsönöz az egész szervezetnek. A

Scott-féle Emulsió

specifikus megbízható szer mindennemű tüdőbaj ellen és nemcsak biztos szer, hanem a legolcsóbb is. Nagyfokú tápereje annak tulajdonítható, hogy előállításához a legfinomabb, legtisztább és leghatásosabb anyagokat veszik, melyek egyáltalán beszerezhetők, továbbá azon tulajdonságának, hogy az eredeti felülmúlhatatlan SCOTT-féle előállítási mód folytán nemcsak izletes, hanem rendkívül könnyen emészthető is. 5901

Az emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle módszer védjegyét — a halaszt — kérjük figyelembe venni.

Egy eredeti üveg ára 2 K. 50 fillér. Kapható minden gyógytárban.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK.

Figyelmes olvasó. Tökéletesen igaza van. A Pesti Hírlap agyonpauszálózott szemé nem jól figyelte meg lapunkat, mert minden olvasónk tudja, hogy az *Aradi Közlöny* soha sem volt haladópárti lap. De ki venné rossz néven az ilyen kis ferditést a Pesti Hírlaptól, hisz neki csak meg kell szolgálnia minden kormánytól a pauszálót.

G. A. Busan szól a . . . című verse igazán busan szól. Legyen kegyes, térjen át inkább a pénzköltésre, talán az jobban sikerül.

Sch. M (Györök.) Az ilyenfajta tudósítást csak akkor közölhetjük, ha ön vállalja érte a sajtójogi felelősséget.

KÖZGAZDASÁG ÉS KÖZLEKEDÉS.

Uj-aradi heti gabonavásár.

— Az *Aradi Közlöny* tudósítójától. —

Uj-Arad, március 17.

Noha a levegő kissé lehült s a tavasz enyhe voltából vesszített, az időjárás a vetésekre nem ártalmas, sőt eddig eléggé biztatók.

A gabonaüzlet irányzata a megfelelő mezőgazdasági hírek hatására fokozatosan lanyhul. A mai piacon közepes hozatal volt.

A mai piacon elkelt:

300 mm. buza 10.90—11.20

300 mm. tengeri 5.90—

Névléges jegyzés:

Rozs 9.30—40

Zab 6.90—7.—

Árpa 6.50—60

A gabonárák 50 kilogrammonként koronában értendők.

Budapesti áru- és értéktőzsde.

— Az *Aradi Közlöny* távirati tudósítása. —

Budapest, március 17.

Kínálat, vételkedv mérsékelt, 10 fillérrel olcsóbb árak. Newyork egynyelccaddal, Chicagó kettővel olcsóbb.

Az árak 50 kilónként számítva:

	Déli zárlat	5 órai zárlat
Buza áprilisra . . .	11.85—11.66	11.87—12.68
Buza októberre . . .	9.78—9.79	9.79—9.80
Zab áprilisra . . .	7.73—7.74	7.72—7.73
Rozs áprilisra . . .	10.58—10.59	10.60—10.61
Tengeri májusra . . .	6.54—6.55	6.65—6.66

Aradi 8 órákor:

Osztrák hitelrészvény	641.25
Magyar hitelrészvény	775.50
Közutal vasut részvény	557.25

Budapest-kőbányai sertéskereskedésiem.

— Március 17. —

Magyar elsőrendű: Orog nehéz páronként 400 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 200—400 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; fiatal nehéz páronként 20 kilogrammon felüli súlyban 126—128 fillérig; fiatal közép páronként 251—320 kilogrammig terjedő súlyban 126—128 fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban 128—130 fillérig. Szerbiai: Nehéz páronként 260 kilogrammon felüli súlyban — fillérig; közép páronként 240—260 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig; könnyű páronként 250 kilogrammig terjedő súlyban — fillérig. Sertéslétszám: Március hó 13 napján volt készlet 24 548 darab, március 14. napján fűthajtatott 665 darab, március 14. napján elszállított 505 darab, március 16 napjára maradt készletben 24,708 darab. A hiányt sertés üzem irányzata. Kellemes.

IDEGENEK ARADON.

— Március 17. —

Fehérkereszt-szálloda. Káldony Marcell igazgató Temesvár. — Baratte János bankhivatalnok Arad. — Grünwald R. kereskedő Békés Vorler P. főhadnagy Temesvár — Szegfű Ferenc utazó Budapest. — Freund Zsigmondné kereskedő neje Nagylak. — Ferber Jakab utazó Budapest. — Reich Béla utazó Budapest. — Kammer Manó utazó Budapest. — Molnár Simon utazó Budapest. — Pik Ernő utazó Prága. — Ifj. Ábrahám István könyvelő Csillik.

Központi-szálloda. Neugroschl Dániel kereskedő Gyulafehérvár. — Pietsch Lajos földbirtokos Fehérvár. — Deutsch Béláné kereskedő Munkács. — Spite Samané kereskedő Budapest. — Lemanic Dragan kereskedő Nagytopolyavec. — Herczog Oszkár Nagytopolyavec. — Fischer Mór ügyvéd Budapest. — Lusztig Károly utazó Budapest. — Balla Sándor gyógyszerész Hódmezővásárhely. — Budai Zsigmond jegyző Nadab. — Schwarcz Róbert tkjt. titkár Soborsin. — Meurer Ignác utazó Temesvár. — Hornung Sándor kereskedő Temesvár. — Bozó Ferenc áll felügyelő Szentandrást. — Szikszay Benő iparos Brád. — Pásku Viktor m. kir. erdészjelölt Nynatya. — Back Arthur fakereskedő Soborsin. — Stiger István jegyző Kurtakér. — Nagy János utazó Temesvár. — Osora Antal kereskedő Déva. **Vass-szálloda.** Tóth Mariska felirónó Kecskemét.

Nemzeti Színház.

Szerda, 1908. évi március hó 18-án:

B: bérlet.

B: bérlet.

La Traviata.

Opera 4 felvonásban. Irta: Verdi.

SZEMÉLYEK:

Violetta	Frezzi Mária.	Báró	Ladiszlay J.
Flóra	Kun Irén.	Dr. Abigny	Natili A.
Anina	Zalay Margit	Grenville	Eéry Lajos.
Alfréd	O'Delle F.	Giuseppe	Ujj Kálmán.
Germont	Enrico E.	Flora szolgálja	Ajtay Odön.
Gaston	Paludy K.	Küldött	Szabó S.

Köz este este 7 és fél órákor.

Nagyszerű új műsor. Szenzációs képek. Kémszolgálat a háboruban. (Szöveggel.)

Uránia színház.

(Báró Simonyi-utca 1. szám, Szabadságtér mellett.)

Műsor 1908. március hó 18-án, szerdán:

1. Baba regél. A gyermekek mulattatására. — 2. A művész hegedűje. Dráma. — 3. Megtréfált öngyilkosok. Bohózat. — 4. Kémszolgálat a háboruban. Szöveggel. — 5. A kiféslett nadrág. Kacagató. — 6. Steeple Chase. Nagy löversenykép. — 7. Kellemetlen fürdés. Kacagató. — 8. Dagály a tengeren. Természet után. — 9. A föld. 39 vetített képpel.

Előadások délután 6, este 7 és fél és fél 9 órákor. Minden előadás alatt katonaszena játszik. — Cukrászda.

Pénzének ellensége,

ki azt francia pezsgőért szórja, mikor egyenértékű hazai terméket sokkal olcsóbban kaphat.

Értesítés!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy **Aradon, Salacz-utca 3. sz. a.** egy a mai kor igényeinek mindenben megfelelő

vésnöki műtermet

nyitottam.

Raktáron tartok:

réz-, ruggyanta-bélyegzőket, számozó gépeket, keletbélyegzőket, dombornyomó-sajtókat, sablonokat és mindenféle bélyegző-festéket (Durabell-festék minden színben.)

Készíték:

monogramokat, címereket, egyleti és sport-jelvényeket, zászló-szegeket, irás vésést és minden e szakmába vágó munkát 565

jutányos árak mellett.

Tisztelettel

Schubauer J.

vésnök.

7" száraz

tölgy

SZÖLLŐKARÓ

jutányos árban kapható

Tauczon.

Cim Sámuel Márton, Taucz, Aradmegye. 1284

Olcsó árak, nagy megtakarítás!!

Angol öltöny és felöltő szövet újdonságok megérkeztek a kizárólagos posztó gyári raktárba

Leichner és Fleischer Arad, Szabadság-tér 17.

Angol női costum kelmék nagy választékban

Feltűnő újdonság!

APRÓ HIRDETÉSEK.

Tudakozásukért kérjük a hirdetés alatt levő címekre írvatkozni.

Az apró hirdetések célja a közérdeklődés.

Felvilágosításokat teljesen ingyen adunk a hirdetőket felvesszük a közérdeklődésben. Jászai Mihály-utca 22. szám.

— Telefon szám: 151. —

Ézen rovatban minden szó egyszeri beiktatásának ára 4 fillér, vastagabb betűkért 8 fillér. — Cselekedet kereső vagy cselekedni kívánó apró hirdetés 20 szög 50 fillér, minden további szó 4 fillér. — Hirdetési levelezőlapok 50—60 fillérért és 1 koronáért kaphatók (apostol elárúsító helyek).

AKINEK

Ismeretség híján

bárányra,
nevelőre,
üdvözlőre,
lányvevőre,
segédre,
ispánra,
gazdatisztra,
kulcsárra,
vinczellőre,
körtészre,

kulcsárra,
gazdasszonyra
szakácsnőre,
szobaleányra,
házi- vagy
irodaszolgára,
pénzbeszedőre
házmesterre,
stb.-re
van szüksége.

AKI

eladni kíván

butort,
songorát,
bort,
gyümölcsöt,
gabonát,

üzletet,
műhelyt,
lakást stb.;
vagy

AKI

bérbévegni kíván

butort,
házat,
vadászterületet,

halászatot,
telket,
kocsit,
lovat,

AKI

mindenket vétel vagy bérbévegni kívánó
céllal keresi;

AKI

valamely állást betölteni kíván: legbiztosabban ér csélt, ha az

„ARADI KÖZLÖNY“
kis hirdetési
rovatait használja.

Üzleti könyvek,

a. m.: strazzák, főkönyvek, stb. gyári raktára. Ügyvédi nyomtatványok teljes lerakata. Irodai felszerelések legelőnyösebben szerezhetők be Kerpel Izso könyv- és papirkereskedésében, Aradon. 212

Szatócs üzlet!

április 1-re kiadó Halász-utca 27. (most Tökölly Imre-utca 52.) Bővebbet Rosenblüh H. és Társa üzletben, Szabadság-tér. 1218

Keresek

egy 200—300 holdas földbérletet azonnali átvételre, lakóházzal és kellő épületekkel. Ajánlatokat kérek „földbérlet” jellegével Muszka, Posterestante. 1242

Intelligens

ösv. urinónél jó házi koszt kapható. Bővebbet Tökölly-tér 4. sz., ajtó 3.

DÉLICE

Minden hirdetés felesleges, a dohányzó egyszer veszi és többé más nem szívhat.

SZIVARKAPAPIR ES SZIVARKAHÜVELY.

Az aradi és csanádi

egyesült vasutak zöldezi uradalmában (p. Gurahonc) 3000 drb. szépen fejlett 4 éves díofacsemete eladó. Ára darabonként csomagolással együtt 50 fillér. 1286

Több mint 25 év óta elismert leglocoőbb bevásárlási forrás!

Kilényi C. és Társa

divat, kézmű, rövidáru és fohórnemű üzlete
a „kék golyóhoz”

Arad, József főherceg-ut II. szám
(Karolina-utca sarkán.)

Nagyon olcsó árban árusítanak: vásznak, divatszövetek, blous selyem, barchetek, trikó ingek és nadrágok, sapkák, keztük, harisnyák, cipők, gyermek ruhák, női és férfi ingek, nyakkendők, ágyterítők, paplanok, esőernyők, stb. 516

Leglocoőbb bevásárlási forrás!

Vevők!

Elsőrendű fürdő eladó a felvidéken. Vételhez 54.000 (Ötvennégyezer) korona szükséges. — Cim a kiadóban. 1288

Uj cipész-üzlet!

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy Bathhyány-utca 32. szám alatt egy a mai kor igényeinek megfelelő **cipész-üzletet**

nyitottam, hol úgy a rendelések, mint kész munkák a legjobb minőségű anyagból, a legdivatosabban készülnek.

Ugyszintén a javítások pontosan és azonnal készíttetnek.

A n. é. közönség b. pártfogását kérve, tisztelettel 425

Márton György,
cipész.

Egy jó forgalmu szatócsüzlet

korcsmával eladó, esetleg hasznbérbe kiadó. Bővebbet Gáj, Csorda-utca 9—10. sz. 1293

Gyárfelosztatásnál

vásárolt valódi finom len levélpapírost a legdivatosabb színekben 50%-al a rendes beszerzési áron alul kiárusítja Ingusz I. és II. papirkereskedése Arad, Weitzer János-utca. 201

Könyvkötészetünkben

egy ügyes fia

tanulónak

fizetéssel

felvétetik.

Bővebbet a kiadóhivatalban.

Tápértékben leggazdagabb,
Hatásában felülmulhatatlan
a Hajós-féle kellemes izű
Csukamájolaj.

Gyermekek és felnőttek által egyaránt kedvelt.

Ára egy üvegnek 2 korona. 241

Fagydaganatok elmulasztására
Fagyviszketegség biztos megszüntetésére
kitűnő hatásu szer a Hajós-féle

FAGYBALZSAM.

Egy üvegnek az ára 70 fillér.

Tyúkszem már nincs többé!!

Igy kiáltanak ezren meg ezren, akik a Hajós-féle

ANAGALLIN

használták. Ára egy üvegnek utasítással 70 fillér.

Fenyőillat a szobában. Ára 70 fillér.

Ibolya, Gyöngyvirág és Heliotrop szobailatok, üvegje 70 fillér.

„Never“ amerikai gummikülönlegesség, a képzelhető legjobb övszer. 6 drb. egy eredeti fémdobozban 2 kor.

Fenti szerek valódi minőségben kaphatók:

Hajós Árpád

gyógyszertára és gyógyvegyészeti laboratóriumában

Arad, Andrásy-tér 22. sz., a megyeházzal szemben.

*
Az ifjúsági irodalom legbecsesebb terméke.
Hazánk Története
A magyar ifjúság számára
Irta: BENEDEK ELEK.
A gyönyörűen kiállított díszmunka két-féle kiadásban jelent meg.
Az egyik kiadás Mühlbeck Károly eredeti szövegrajzaival, díszkötésben 6 korona. A másik, díszkiadás, számos szövegrajzzal és 28 gyönyörű melléklettel 8 korona.
Megjelent az Athenaeum r.-t. könyvkiadóhivatalában (Rákóczi-ut 54. sz.) és kapható úgy ott, mint minden könyvtárban.